Diarienummer: VN-2026/41
Handläggare: Allar Piirsoo, Valsamordnare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Utvärdering av valet 2026

Förslag till beslut

Valnämnden tar del av utvärderingen och ger valkansliet i uppdrag att följa upp åtgärdslistan.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden ansvarar för genomförandet av de allmänna valen i Knivsta kommun. Efter valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige den 13 september 2026 har valkansliet tagit fram en utvärdering av genomförandet. Syftet är att ta tillvara erfarenheterna från valet och ge valnämnden underlag för att förbättra planeringen inför kommande val, närmast valet till Europaparlamentet 2029.

Ärendets uppkomst och historik

Valnämnden har en verksamhetsplanen för 2026 som sammanställdes på sammanträdet den 20 augusti 2026, §, och internkontrollplanen på sammanträdet den 11 juni 2026, § . Enligt verksamhetsplanen ska efter utfört val skrivas en utvärdering.

Efter valet har valkansliet utvärderat genomförandet. Underlaget är:

- en enkät till röstmottagarna
- en enkät till valnämndens ledamöter
- en erfarenhetsåterföring från samordnaren för förtidsröstningen i Kommunhuset
- valstatistik från Länsstyrelsen och Valmyndigheten.

Utvärderingen presenteras för valnämnden på sammanträdet den 14 oktober 2026.

Rättslig utredning

Enligt vallagen (2005:837) ska det i varje kommun finnas en valnämnd, som är lokal valmyndighet ([3 kap. 2 §]). Valnämnden ansvarar för genomförandet av valen i

kommunen. Det omfattar att ordna röstmottagningen i vallokaler och röstningslokaler, förordna röstmottagare och genomföra den preliminära rösträkningen. Valet är därmed en kommunal angelägenhet enligt speciallagstiftning.

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska varje nämnd se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Att utvärdera genomförandet av valen är ett sätt för valnämnden att följa upp sin verksamhet och säkerställa att kommande val kan genomföras korrekt och rättssäkert.

Interna styrdokument

Följande interna styrdokument har legat till grund för valets genomförande och för utvärderingen:

- valnämndens verksamhetsplan för 2026
- valnämndens internkontrollplan för 2026
- genomförandeplan och kommunikationsplan för valen 2026
- risk- och sårbarhetsanalys med tillhörande åtgärdsplan (beslutad den 21 maj 2026)
- riktlinjer för rekrytering av röstmottagare (beslutade den 19 mars 2026)
- valnämndens delegationsordning.

Utvärderingens resultat bör beaktas när dessa dokument tas fram eller revideras inför valet till Europaparlamentet 2029.

Konsekvensbeskrivningar

Beslutet riktar sig till valnämnden och valkansliet. Utvärderingens rekommendationer påverkar framför allt:

- röstmottagare och ordförande i vallokalerna, genom förändringar i bemanning, schema, utbildning och arbetsrutiner
- väljarna, genom lokalval, tillgänglighet, skyltning och köhantering
- andra funktioner i kommunen, till exempel fastighet och vaktmästeri, som berörs av möblering, larm och lokalfrågor
- Valmyndigheten, som får del av synpunkterna på system och material (bilaga 2 i utvärderingen).

Inför nästa val kan följande styrdokument behöva uppdateras utifrån utvärderingen: riktlinjerna för rekrytering av röstmottagare, genomförandeplanen, förslaget till val- och röstningslokaler samt utbildningsupplägget.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet är ett informationsärende och beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser. Om åtgärderna i utvärderingens åtgärdslista kräver ytterligare resurser, till exempel fler valbås, förstärkt bemanning eller andra lokaler, hanteras det i budgetarbetet inför valet 2029.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Förvaltningen bedömer att valen 2026 genomfördes med en i huvudsak stabil organisation. Röstmottagarna var nöjda med sitt uppdrag, och intresset för att arbeta med valet var stort. Den moderniserade förtidsröstningen togs väl emot, men de fysiska förutsättningarna behöver förbättras, särskilt lokaler och arbetsmiljö. Hanteringen av förtidsröster i vallokalerna på valdagen var tidskrävande och påverkade rösträkningen.

Utvärderingen ger ett bra underlag för planeringen inför valet till Europaparlamentet 2029. Förvaltningen föreslår att valnämnden tar del av utvärderingen. Åtgärdslistan i utvärderingen kommer att användas för att följa upp arbetet inför nästa val.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

- Tjänsteutlåtande 2026-10-14
- Utvärdering av valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026, 2026-10-1014

Beslutet skickas till

Akten

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐